

คุณธรรม

ตอน ความสามัคคี พลีประโยชน์เพื่อส่วนรวม

"สามัคคีก็คือ การเห็นแก่บ้านเมืองและช่วยกันทุกวิถีทาง เพื่อที่จะสร้างบ้านเมืองอยู่ได้ สามัคคีนี้ก็คือ การเห็นแก่บ้านเมือง และช่วยกันทุกวิถีทาง เพื่อที่จะสร้างบ้านเมืองให้เข้มแข็ง ด้วยการเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน และทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ต้องส่งเสริมงานของกันและกัน และไม่ทำลายงานของกันและกัน มีเรื่องอะไรให้ได้พูดปรองดองกัน อย่าเรื่องใครเรื่องมัน และงานก็ทำงานอย่างตรงไปตรงมา นึกถึงประโยชน์ส่วนรวม..."

(พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานในพิธีประดับยศนายตำรวจชั้นนายพล ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๑๙)

จากพระราชดำรัสดังกล่าว สอดคล้องกับคุณธรรมพื้นฐานเรื่อง **สาราณียธรรม** หรือธรรมอันเป็นเหตุให้ระลึกถึงกัน หมายถึง ธรรมอันเป็นไปเพื่อเสริมสร้างความรู้สึที่ดีให้เกิดขึ้นต่อกันจนก่อเกิดเป็นความสามัคคี มีน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ดังนั้นสาราณียธรรม ก็คือวิธีสร้างความสามัคคีนั่นเอง ซึ่งมี ๖ ประการ ดังนี้

๑. **เมตตาทายกรรม** หรือ กระทบต่อกันด้วยความเมตตา คือ การแสดงไมตรีและความหวังดีต่อเพื่อน ต่อผู้อื่นด้วยการช่วยเหลืออุเคราะห์ต่าง ๆ โดยเต็มใจ แสดงอาการกิริยาสุภาพ เคารพซึ่งกันและกัน

๒. **เมตตาวจิกรรม** หรือ พูดต่อกันด้วยความเมตตา คือ ช่วยบอกสิ่งที่เป็นประโยชน์ สั่งสอน หรือ แนะนำตักเตือนกันด้วยความหวังดี กล่าววาจาสุภาพ แสดงความเคารพนับถือกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๓. **เมตตา मनกรรม** หรือ การคิดต่อกันด้วยความเมตตา คือ การคิดดี มองกันในแง่ดี มีความหวังดีปรารถนาดีต่อกัน คิดทำแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่กัน คิดวางแผนต่าง ๆ โดยมุ่งทำให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน ไม่คิดทำร้ายซึ่งกันและกัน ไม่คิดอิจฉาริษยา ไม่คิดอคติ ไม่คิดพยาบาท ไม่คิดผูกโกรธแค้นเคืองกัน รู้จักให้ออกาสและให้อภัยต่อกันอยู่เสมอ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๔. **สาธารณโภคี** หรือ การแบ่งปันกัน คือ การรู้จักแบ่งปันผลประโยชน์ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันอยู่เสมอตามโอกาสอันควร

๕. **ศีลสามัญญาตา** หรือ การประพฤติให้ดีเหมือนเขา คือ มีความประพฤติสุจริตดีงาม รักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสังคมที่ตนเองอยู่ร่วม รู้จักเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ไม่ก้าวก่ายหน้าที่กัน

๖. **ทัญญูสามัญญาตา** หรือ การปรับความเข้าใจกัน คือ มีความเห็นชอบร่วมกัน ในข้อที่เป็นหลักการสำคัญที่จะนำไปสู่การขจัดปัญหา ยึดถืออุดมคติ หลักแห่งความดีงาม หรือจุดหมายสูงสุดอันเดียวกัน ไม่ยึดถือความคิดของตนเองเป็นใหญ่ฝ่ายเดียว

หากเราทุกคนนำหลัก “สาราณียธรรม” มาปรับใช้ในการทำงานร่วมกันจะช่วยเสริมสร้างความสามัคคี และความเป็นปึกแผ่นให้เกิดขึ้นในสังคมให้เข้มแข็ง อีกทั้งสามารถทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

กองส่งเสริมจริยธรรมและป้องกันการทุจริต
กรมทางหลวงชนบท
No.๑ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๒